ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM – Krok za krokem celým rokem

Waldorfská pedagogika

OBDOBÍ DOZRÁVÁNÍ

ZÁŘÍ, ŘÍJEN

Slavnosti:

Michaelská slavnost

Charakteristika integrovaného bloku:

Období dozrávání provází děti časem pozdního léta a podzimu, kdy příroda završuje svůj růst a přináší člověku plody své práce. Dítě prostřednictvím bezprostředního prožitku vnímá proměnu přírody, dozrávání, sklizeň a postupné ukládání životních sil k odpočinku. Pozoruje změny barev, vůní, teploty, světla i podoby okolní krajiny a učí se vnímat proměny jako přirozenou součást života. Tento obsah vychází ze záměru rozvíjet smyslové vnímání, poznávání podzimní přírody a současně vytvářet bezpečí a vztahy v nově se utvářejícím společenství.

Významným motivem tohoto období je **Michaelská slavnost**, která přináší obraz odvahy, síly a schopnosti překonávat to, co člověka oslabuje. V obrazech podzimní přírody může dítě prožívat postupné stahování životních sil do nitra Země. Symbolika skřítků, přírodnin a podzimní sklizně podporuje dětskou fantazii a vytváří prostor pro hlubší prožitek vztahu člověka k Zemi.

Děti se přirozeně zapojují do péče o zahradu, sklizně, zpracování přírodních materiálů, tvoření, pečení, zpěvu, pohybu a dalších praktických činností. Učitelka je při těchto činnostech především vzorem, který děti mohou napodobovat. V rytmu dne, týdne a roku nacházejí děti jistotu a řád, zatímco proměňující se příroda jim poskytuje přirozený prostor k pozorování, objevování a prožívání. Tak se postupně vytváří vědomí sounáležitosti člověka s přírodou i s lidským společenstvím

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.

2. KOMEPTENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

3. KOMPETECNCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Žádá o pomoc vrstevníky či dospělého.
- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování.
- Chová se v souladu se základními společenskými pravidly.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.
- Identifikuje nespravedlivost a učí se na ni reagovat.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Navrhuje, co potřebuje k realizaci vlastních činností.
- Ke změnám přistupuje jako k příležitostem.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Reaguje autenticky na umělecké a kulturní podněty.
- Zapojuje se do tvůrčích činností.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
- Naplňuje své biologické potřeby.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Vykonává jednoduchý pohyb podle vzoru a provede ho podle pokynu.
- **Praktický život:**
- Zvládá sebeobsluhu.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- **Ochrana zdraví**:
- Má osvojené základní hygienické návyky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Vyhledá společné znaky, shodu, podobu, rozdíly objektů, osob a jevů a odhalí vzájemné souvislosti mezi nimi.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Pozná a pojmenuje osoby, zvířata, věci a jevy, kterými je obklopeno.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.

- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatematické představy:**
- Roztřídí, vybere, spáruje a zkombinuje objekty na základě jejich vlastností.
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Poradí si v nové situaci.
- Začlení se do skupiny.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.

- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

OBDOBÍ SVĚTEL

LISTOPAD, PROSINEC, LEDEN, ÚNOR

Slavnosti:

Martinská slavnost

Adventní spirála

Tříkrálová slavnost

Hromnice

Charakteristika integrovaného bloku:

Období světel přichází v čase, kdy se dny zkracují, příroda se ztišuje a člověk se přirozeně obrací více do svého nitra a k blízkým lidem. Dítě prožívá proměnu vnějšího světa prostřednictvím rytmu, světla, tepla, společného setkávání a tradičních slavností. V období ubývajícího světla se stává důležitým obrazem **světlo nesené člověkem a sdílené s druhými**. Vzniká tak prostor pro prožívání vzájemnosti, soucitu, pomoci, očekávání a radosti ze společného bytí.

Martinská slavnost přináší obraz člověka, který se dokáže rozdělit a pomoci druhému. Motiv světla a sdílení prostupuje následně adventním obdobím, kdy se pozornost obrací k očekávání, ztišení a přípravě. Vánoční tradiční setkávání dětí a rodičů, společně s tradicí **Adventní spirály** jsou vnímány jako obraz nového života a světla, které přichází po období temnoty. Na ni přirozeně navazuje **Tříkrálová slavnost**, která uzavírá vánoční čas a prostřednictvím příběhu a společného prožitku přináší obraz hledání, putování a nového začátku. Období vrcholí **Hromnicemi**, kdy se světlo opět začíná výrazněji vracet do přírody.

Děti se v tomto období setkávají s tradičními činnostmi, písněmi, říkadly, pohádkami, rukodělnou tvorbou, pečením, přípravou slavností a společnými rituály. Učí se prostřednictvím nápodoby, opakování a vlastního prožitku. Právě rytmus a opakování poskytují dítěti v čase vnějšího ztišení pocit jistoty a bezpečí. Integrovaný blok tak vytváří prostor pro rozvoj citlivosti k druhému člověku, prožívání krásy, vzájemné pomoci a postupného uvědomování, že světlo můžeme nejen přijímat, ale také sami přinášet druhým.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

2. KOMEPTENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Naslouchá druhému a dodržuje domluvená pravidla komunikace.

3. KOMPETECNCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Projevuje důvěru v sebe sama.
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Přispívá k fungování společenství v mateřské škole.
- Respektuje dohodnutá pravidla a práva druhých.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Dokončí, co započalo.
- Spolupodílí se na společných rozhodnutích.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Vnímá chybu jako přirozenou součást řešení problémů.
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Volí adekvátní řešení vedoucí k cíli.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Zapojuje se do tvůrčích činností.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Zvládá běžné způsoby pohybu v různém prostředí a terénu, prokazuje obratnost.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Zvládá základy grafomotoriky.
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
- **Praktický život:**
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- **Ochrana zdraví**:
- Má osvojené základní hygienické návyky.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Vhodně projevuje emoce vůči sobě, blízkým a cizím osobám.
- Navazuje a rozvíjí citové vazby.
- Vyrovná se s neúspěchem.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.

- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatematické představy:**
- Určí postupným načítáním po jedné počet konkrétních předmětů od 1 do 6 bez ohledu na jejich rozmístění.
- Porovná kvantitu na základě manipulace, zaznamená ji graficky pomocí čárek a obdobných symbolů.
- Sestavuje prostorové objekty podle předlohy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Přijímá různé sociální role.
- Navazuje a udržuje dětská přátelství.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.

- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.

OBDOBÍ PROBOUZENÍ

ÚNOR, BŘEZEN, DUBEN, KVĚTEN

Slavnosti:

Masopust

Velikonoce a svátky Jara

Charakteristika integrovaného bloku:

Období probouzení přináší dětem zkušenost s návratem života do přírody. Po zimním ztišení se svět kolem nás začíná znovu pohybovat, rašit, pučet a růst. Přibývá světla a s ním přichází nová energie k činnosti, tvoření a setkávání. Dítě pozoruje první známky jara, návrat ptáků, rašení rostlin a probouzení půdy. Prostřednictvím přímého kontaktu s přírodou získává zkušenost, že život má svůj rytmus a že po období klidu přichází nový začátek.

Masopust představuje období radosti, pohybu, hravosti a svobodného sebevyjádření. Po jeho živosti přichází ztišení a obrácení pozornosti k tomu, co se rodí a co potřebuje naši péči. **Velikonoce** pak přinášejí obraz nového života, překonání starého a obnovení životních sil. Vejce, proutí a velikonoční zajíc se stávají symbolickými obrazy, které mohou dítě oslovit prostřednictvím hry, příběhu a vlastního prožitku.

Důležitou součástí období je práce na zahradě, setí, sázení, péče o rostliny, pozorování změn v přírodě a další praktické činnosti. Vnější pohyb přírody je vyvažován rytmem, opakováním a pravidelným řádem dne. Dítě tak může vnímat, že i v době velkých proměn existuje vnitřní řád a opora. Podporována je radost z činnosti, tvořivost, spolupráce, vztah k živé přírodě a postupné uvědomování vlastní odpovědnosti za to, o co pečujeme.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.

2. KOMEPTENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.
- Využívá informační zdroje, se kterými se běžně setkává.

3. KOMPETECNCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Odmítá nevhodné a jemu nepříjemné chování i komunikaci.
- Chová se empaticky a projevuje ohleduplnost k druhým.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.
- Chová se v souladu s myšlenkami, které směřují k udržitelnému rozvoji.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Přichází s vlastními nápady.
- Organizuje a realizuje svoje činnosti.
- Oceňuje práci i úsilí druhých.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Řeší jednoduché problémové situace na základě předchozí zkušenosti.
- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Tvořivě pracuje s informacemi.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Má povědomí o kultuře, umění a o kulturním dění ve svém okolí.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Využívá digitální technologie k badatelským činnostem a poznávání světa kolem sebe.
- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
- Rozlišuje pomocí všech smyslů.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Zvládá základní pohybové dovednosti.
- Koordinuje pohyby těla, ruky a oka.
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Sladí pohyb s rytmem, zpěvem a hudbou.
- Vyhledává příležitost k pohybu.
- **Praktický život:**
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.
- **Ochrana zdraví**:
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých a je aktivní i bez jejich opory.
- Orientuje se v základních emocích a pocitech.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Uplatňuje konstrukční myšlení při sestavování a skládání objektů.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.

- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.
- Rozpozná rým, rytmizuje.
- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatematické představy:**
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.
- Určí míru objektů a porovná je pomocí poměřování.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Přijímá různé sociální role.
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.

- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Orientuje se v dění a změnách v přírodě a ve svém okolí a přizpůsobuje se jim.
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.

OBDOBÍ SLUNCE

KVĚTEN, ČERVEN, ČERVENEC

Slavnosti:

Studánky

Pasování předškoláků

Svatojánská slavnost

Charakteristika integrovaného bloku:

Období slunce představuje vyvrcholení ročního koloběhu. Příroda je v plnosti svých sil, světlo a teplo prostupují okolní svět a člověk se více otevírá přírodě, druhým lidem i světu kolem sebe. Děti mají možnost prožívat tento čas prostřednictvím pobytu venku, péče o zahradu, pozorování života rostlin a živočichů, sběru bylin, společných slavností, pohybu, zpěvu a tvořivých činností. Tento blok je spojený se svatojánskou slavností a s přechodem předškoláků do další životní etapy.

V přírodě pozorujeme sílu růstu a rozvinutí všeho živého. **Svatojánská slavnost** pak představuje vrchol léta, zralost a obrat. Dítě může vnímat, že stejně jako se mění příroda, proměňuje se také člověk a postupně dozrává k novým úkolům.

Součástí tohoto období je **pasování předškoláků**, které představuje významný přechod v životě dítěte. Slavnost umožňuje společně prožít ukončení jedné etapy a otevření nové. Dítě se může ohlédnout za tím, co během svého pobytu v mateřské škole prožilo a co si osvojilo, a současně získat důvěru v další cestu. Nejde pouze o rozloučení, ale o slavnostní potvrzení jeho zrání a schopnosti vykročit dál.

Celé období je prostoupeno pocitem otevřenosti, radosti, vděčnosti a důvěry v život. Dítě je vedeno k vnímání krásy a rozmanitosti světa, k péči o přírodu i k uvědomování si vztahů, které jej spojují s ostatními lidmi. Období slunce tak přirozeně završuje roční rytmus a současně otevírá prostor pro nový začátek.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

A JEJICH OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

1. KOMPETENCE K UČENÍ

- Při učení využívá strategie pokusu a omylu.
- Zaměřeně se soustředí na činnost a udrží pozornost.
- Projevuje přirozený zájem o učení a svět, který ho obklopuje.
- Uplatňuje získané poznatky a zkušenosti v praktických situacích.

2. KOMEPTENCE KOMUNIKAČNÍ

- Vyjadřuje se různými způsoby.
- Prezentuje své zkušenosti, zájmy, výsledky své práce či práce skupiny.
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi.

3. KOMPETECNCE OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ

- Pojmenuje vlastní silné stránky.
- Vyjadřuje svůj názor.

4. KOMPETENCE K OBČANSTVÍ A UDRŽITELNOSTI

- Vyjadřuje pozitivní vztah k živé přírodě ve svém okolí.
- Přijímá zodpovědnost za svá rozhodnutí.

5. KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI A PRACOVNÍ

- Dokáže měnit cesty k dosažení cíle.
- Domlouvá se a spolupracuje s ostatními dětmi.

6. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

- Pozoruje, zkoumá, experimentuje, objevuje.
- Tvořivě pracuje s informacemi.
- Čerpá informace z různých autentických, tištěných a digitálních zdrojů.

7. KOMPETENCE KULTURNÍ

- Přijímá osobnostní, kulturní, náboženské a jazykové rozmanitosti ostatních.

8. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- Rozlišuje přínosy a rizika používání digitálních technologií.
- Uplatňuje informatické myšlení, pracuje s algoritmy.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. DÍTĚ A JEHO TĚLO

- **Tělo, smysly a biologické potřeby:**
- Orientuje se na svém těle, pojmenuje jeho části a zná jejich funkce.
- Zachovává správné držení těla.
- **Pohyb, hrubá a jemná motorika:**
- Ovládá jemnou motoriku a motoriku mluvidel.
- Vyhledává příležitost k pohybu.
- **Praktický život:**
- Zvládá jednoduché pracovní úkony s různými materiály, nástroji, nářadím, náčiním a dalšími pomůckami.
- Využívá příležitosti k samostatnosti a sebeobslužným činnostem.
- **Fyzická zdatnost:**
- Prokazuje vytrvalost, sílu a odolnost.
- Překonává fyzické překážky.
- **Ochrana zdraví**:
- Rozlišuje, co zdraví prospívá a co mu škodí.
- Chová se bezpečně, používá ochranné pomůcky.

2. DÍTĚ A PSYCHIKA

- **Sebepojetí, autonomie a emoce:**
- Přijímá i vyjadřuje pozitivní ocenění.
- **Myšlenkové operace a procesy:**
- Určí a využije při činnostech pravidelnosti, rytmus a zákonitosti, včetně symetrie.
- Rozpozná a pojmenuje charakteristické rysy předmětů či jevů a vybere ty, které tyto charakteristiky nemají.
- Rozpozná, které situace mohou a které nemohou nastat.
- Rozlišuje příčinu a důsledek při hře, ve svém jednání či v příběhu.
- Pracuje s jednou i s více podmínkami v zadání.
- Využívá myšlenkovou analýzu a syntézu při hře i při praktických činnostech.
- Využívá analogii a jednoduchou strategii při hře.
- Ověří správnost řešení.
- **Představivost, fantazie, tvořivost:**
- Vyjadřuje své představy různými způsoby, prostředky, technikami i s využitím digitálních technologií.
- Využije vhodné příležitosti a materiály pro vyjádření své fantazie.
- **Jazyk a řeč:**
- Správně vyslovuje většinu hlásek, ovládá dech, tempo a intonaci řeči.
- Používá slova ve správném tvaru a gramaticky správně formuluje věty.
- Zapamatuje si krátké texty a dokáže je reprodukovat.
- Sluchově rozlišuje různé zvuky, pozná první hlásku ve slově.

- Vypráví jednoduchý děj.
- Postupuje podle slovních i obrazových instrukcí.
- Formuluje instrukce a předá je ostatním.
- Rozliší český jazyk od jiných jazyků.
- **Předčtenářské dovednosti:**
- Vybere si knihy nebo časopisy podle svého zájmu.
- Rozumí předčítanému textu, vyprávění a soustředěně sleduje děj.
- Analyzuje děj, hodnotí ho, vyjadřuje se k jednání postav.
- Předvídá a usuzuje děj z obrázku i textu, vymyslí alternativní konec příběhu.
- Rozlišuje některé symboly, piktogramy, znaky a rozumí jejich významu a funkci.
- Reflektuje čtenářský zážitek a sdílí ho s ostatními.
- **Předmatematické představy:**
- Uspořádá objekty podle daných kritérií včetně času.
- Určí charakteristické vlastnosti geometrických objektů v reálném prostředí, rozliší rovinné a prostorové útvary.
- Orientuje se v prostoru a rovině, rozliší a pojmenuje prostorové vztahy.

3. DÍTĚ, TEN DRUHÝ A SPOLEČNOST

- **Adaptace v novém prostředí a socializace ve společnosti:**
- Ovlivňuje směřování společné činnosti.
- **Základy etiky a morální hodnoty:**
- Chová se zdvořile v kontaktu s dospělými a dětmi.
- Zachází šetrně s hračkami, pomůckami, věcmi a vnímá jejich hodnotu.
- Spolupodílí se na tvorbě pravidel vzájemného soužití.
- Dodržuje pravidla her a jiných činností, požaduje dodržování dohodnutých pravidel i od druhých.
- Přijímá kompromisy, řeší konflikty dohodou.
- **Svět lidí a kultury:**
- Pojmenuje místo a zemi, ve které žije.
- Spolupodílí se na udržování regionálních tradic.
- Přijímá rozmanitost lidí a vnímá ji jako přirozenou.
- Identifikuje rizika, chová se obezřetně při setkání s neznámými dětmi a dospělými.
- Sděluje informace s ohledem na soukromí a bezpečí svoje i blízkých osob v osobním kontaktu.
- **Základy estetického a kulturního vnímání a vyjadřování:**
- Vyjadřuje se prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností.
- Vyjadřuje se pomocí dramatizace, přijímá různé role při dramatických činnostech.
- Zachytí autenticky své představy i prožitky různými výtvarnými prostředky a technikami.
- Tvoří z rozmanitých materiálů a přírodnin.
- Používá reálné nástroje, předměty a nářadí při rukodělných činnostech.

4. DÍTĚ A SVĚT

- **Poznávání světa a přírody:**
- Orientuje se v blízkém prostředí – doma, v mateřské škole i v širším prostředí – v okolí mateřské školy a v obci.
- Pojmenuje a rozlišuje některé objekty ze živé a neživé přírody a zapamatuje si jejich názvy.
- Porovná charakteristiky a vlastnosti objektů z přírody.
- Rozpozná a pojmenuje některé jevy a děje na Zemi.
- Rozlišuje mezi světem přírody a techniky a vysvětlí jejich význam pro člověka a život na Zemi.
- **Životní prostředí a jeho ochrana:**
- Udržuje pořádek v blízkém prostředí.
- Jedná s ohledem na ochranu životního prostředí.
- Rozpozná udržitelné přístupy v běžných životních situacích a umí je uplatnit.
- Spolupodílí se na péči o rostliny a živočichy.
- Respektuje různé formy života.
- **Bezpečné chování:**
- Reaguje na bezpečnostní pokyny dospělých v rizikových situacích.
- Rozezná některá nebezpečí a ví, jak se jim vyhnout.
- Jedná bezpečně na komunikacích, v dopravních prostředcích a při jejich používání.
- Zná způsoby ochrany při některých nebezpečných situacích, v kontaktu se zvířaty, rostlinami i v rizikových situacích způsobených různými přírodními podmínkami.